

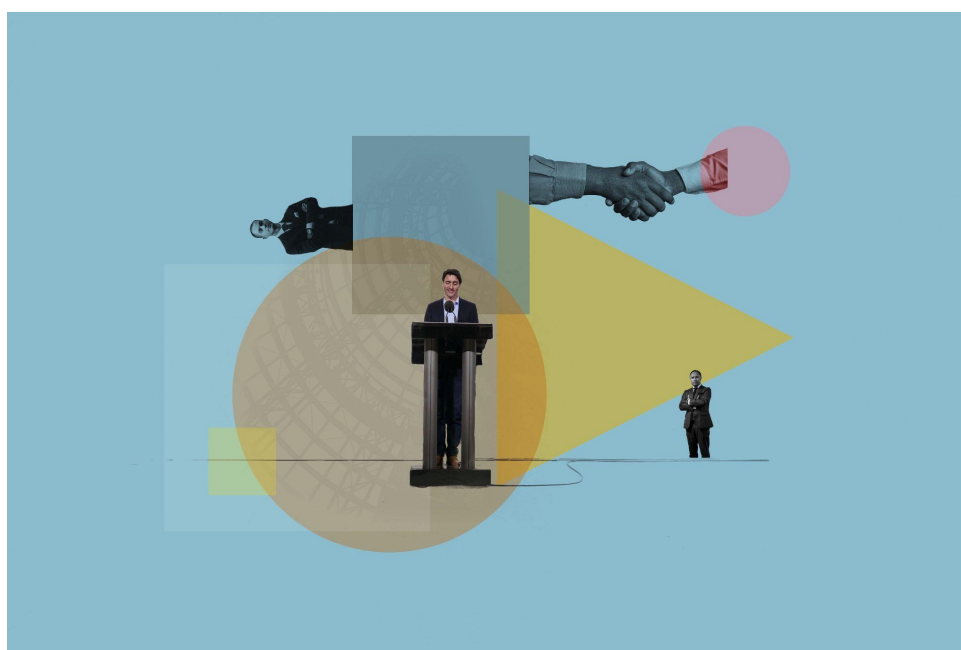
ΠΡΟΣ:

ΕΘΝΙΚΗ ΑΡΧΗ ΔΙΑΦΑΝΕΙΑΣ

Υπουργείο Δικαιοσύνης

ΕΛΛΗΝΙΚΟ ΜΗΤΡΩΟ ΔΙΑΦΑΝΕΙΑΣ

ΘΕΜΑ: Θέσεις του Vouliwatch για τη ρύθμιση και παρακολούθηση του lobbying ενόψει του Προσχεδίου Νόμου για τις δραστηριότητες επιρροής

ΕΙΣΑΓΩΓΗ:

Οι παρακάτω θέσεις και παρατηρήσεις σχετικά με τις διατάξεις και τους ορισμούς του προσχεδίου νόμου για τη ρύθμιση δραστηριοτήτων επιρροής, αναπτύχθηκαν με κύρια έμπνευση και αναφορά το Ιρλανδικό νομοθετικό και ρυθμιστικό μοντέλο, καθώς κρίθηκε ότι είναι το πλησιέστερο πολιτισμικά στην Ελλάδα και η πιο κατάλληλη καλή πρακτική προς εφαρμογή.

ΘΕΣΕΙΣ:

1. Ως προς τον ορισμό των δραστηριοτήτων άσκησης επιρροής:

Ο ορισμός του προσχεδίου νόμου:

Ως «δραστηριότητα επιρροής» ορίζεται η επικοινωνία η οποία διεξάγεται μεταξύ εκπροσώπων συμφερόντων με θεσμικά όργανα της πολιτείας, λαμβάνει χώρα με αμοιβή στο πλαίσιο εκπροσώπησης συμφερόντων του πελάτη του εκπροσώπου συμφερόντων, είναι άμεση, και αποβλέπει να επηρεάσει τη διαδικασία λήψης απόφασης και ιδίως το περιεχόμενο νόμου, προεδρικού διατάγματος, υπουργικής απόφασης, εγκυκλίου ή διοικητικής πράξης, ανεξάρτητα από το αν η διαδικασία βρίσκεται σε εξέλιξη ή έπεται και ανεξάρτητα από το αποτέλεσμα της επικοινωνίας. Από τον ορισμό εξαιρούνται η επικοινωνία η οποία ανταποκρίνεται στο πλαίσιο πρόσκλησης για παροχή ενημέρωσης σε θεσμικό όργανο κατά τη διαδικασία λήψης απόφασης, συζητήσεις οι οποίες διεξάγονται με στόχο την ανταλλαγή πληροφοριών στο πλαίσιο σύναψης σύμβασης δημόσιας σύμβασης, νομική ή άλλου είδους εκπροσώπηση με στόχο τη διαφύλαξη θεμελιωδών δικαιωμάτων ενός πελάτη, επικοινωνία στο πλαίσιο συλλογικών διαπραγματεύσεων, συζητήσεις με εκπροσώπους κρατών, διεθνών και ευρωπαϊκών οργανισμών.

Σχόλιο Vouliwatch:

Κρίνουμε ότι ο ορισμός που επιλέχθηκε δεν ανταποκρίνεται πλήρως στις υφιστάμενες καλές πρακτικές και δημιουργεί ασάφεια καθώς και **σημαντικούς αποκλεισμούς** (δεν είναι δηλαδή αρκετά περιεκτικός). Ειδικότερα σχετικά με τις προβλέψεις:

α. «...λαμβάνει χώρα με αμοιβή...»

Αναγνωρίζοντας ως «δραστηριότητες επιρροής» μόνο όσες λαμβάνουν χώρα με αμοιβή, το νομοσχέδιο ουσιαστικά ρυθμίζει μονάχα το λεγόμενο «professional lobbying» και τα «consultancy firms», δηλαδή τους/τις επαγγελματίες lobbyists και τις αντίστοιχες εταιρίες που προσφέρουν αυτού του είδους τις υπηρεσίες επ' αμοιβή. Παράλληλα, **αποκλείει από τον ορισμό τους «in-house lobbyists»**, δηλαδή υπαλλήλους εταιριών η οποίοι/ες ασκούν «δραστηριότητες επιρροής» ad hoc για λογαριασμό των εργοδοτών/ριών τους χωρίς να λαμβάνουν ειδική αμοιβή για τις συγκεκριμένες ενέργειές τους. Επίσης, διατηρώντας την προτεινόμενη διατύπωση του ορισμού, αποκλείονται οι ΜΚΟ, το εθελοντικό lobbying καθώς και οι αντιπροσωπευτικοί φορείς όπως τα συνδικάτα και κυρίως οι επαγγελματικοί/βιομηχανικοί σύνδεσμοι.

Όπως είναι γνωστό το lobby industry (επαγγελματικό lobbying) στην Ελλάδα δεν είναι τόσο ανεπτυγμένο όσο για παράδειγμα στις Βρυξέλλες ή την Ουάσιγκτον και οι

«δραστηριότητες επιρροής» διεξάγονται κυρίως in-house ή από αντιπροσωπευτικούς φορείς. Διατηρώντας, λοιπόν, τον προτεινόμενο ορισμό αποκλείουμε από την ρύθμιση τον κύριο όγκο του lobbying που γίνεται στην Ελλάδα κάτι το οποίο δεν ευνοεί την προσαρμογή της ρύθμισης στην «ελληνική πραγματικότητα» και παράλληλα αποδυναμώνει τον σκοπό της.

β. «...είναι άμεση,...»

Είναι σημαντικό να προβλεφθεί και η **έμμεση «δραστηριότητα επιρροής»**, διαφορετικά ο νόμος δεν θα ρυθμίζει τις δραστηριότητες που εστιάζουν στο να επηρεαστεί decision maker μέσω κάποιου/ας υφιστάμενου/ής του. Για παράδειγμα, όταν ένας/μία εκπρόσωπος συμφερόντων συναντηθεί με δημόσιο υπάλληλο ή με μέλος του γραφείου υπουργού και ζητήσει να μεσολαβήσουν ώστε να προωθηθεί το αίτημά του/της, τότε ο/η εκπρόσωπος συμφερόντων έμμεσα ασκεί επιρροή και άρα θα πρέπει να καταγράφεται στο μητρώο.

Επίσης ο ΟΟΣΑ αναγνωρίζει και ορίζει το έμμεσο lobbying ως «lobbying indirectly through industry associations or trade associations». Αναγνωρίζοντας μονάχα το άμεσο lobbying παραβλέπουμε περιπτώσεις «δραστηριοτήτων επιρροής» που ασκούνται από τρίτους (χωρίς αμοιβή) όπως για παράδειγμα εμπορικούς ή βιομηχανικούς συνδέσμους.

Να σημειωθεί ότι η έμμεση «δραστηριότητα επιρροής» προβλέπεται και από το Irish Regulation of Lobbying Act.

2. Ως προς τον ορισμό των θεσμικών οργάνων:

Ο ορισμός του προσχεδίου νόμου:

Ο όρος «θεσμικά όργανα» καλύπτει τα όργανα που ασκούν νομοθετική και εκτελεστική εξουσία, τα μέλη ή τους/τις υπάλληλους τους, είτε ενεργούν ατομικά ή συλλογικά, όπως θα εξειδικεύονται περαιτέρω.

Σχόλιο Vouliwatch:

Εν προκειμένω, αναρωτιόμαστε αν ο ορισμός αναφέρεται σε όλους/ες τους/τις υπαλλήλους π.χ. ενός Υπουργείου. Είναι σημαντικό να εξειδικευτεί προκειμένου να διαμορφώσουμε πλήρη άποψη. Αν, όντως, ο ορισμός περιλαμβάνει όλους/ες τους/τις

υπαλλήλους τότε καλύπτει το πρώτο επιχειρήμά μας σχετικά με το έμμεσο lobbying και υπολείπεται περαιτέρω σχολιασμού.

3. Ως προς τον ορισμό του εκπροσώπου συμφερόντων:

Ο ορισμός του προσχεδίου νόμου:

Ως «εκπρόσωποι συμφερόντων» ορίζονται φυσικά ή νομικά πρόσωπα, τα οποία ασκούν δραστηριότητες επιρροής με αμοιβή, μέσω της επικοινωνίας τους με τα θεσμικά όργανα, για λογαριασμό και προς όφελος του πελάτη τους. Απαραίτητη προϋπόθεση για την απόκτηση της ιδιότητας του εκπροσώπου συμφερόντων αποτελεί η εγγραφή του στο Μητρώο Διαφάνειας.

Σχόλιο Vouliwatch:

Δείτε παρατήρηση 1 σχετικά με τον ορισμό των δραστηριοτήτων άσκησης επιρροής.

4. Ως προς τα στοιχεία καταχώρησης στο Μητρώο:

Ο ορισμός του προσχεδίου νόμου:

Σε περίπτωση φυσικού προσώπου που ασκεί δραστηριότητες επιρροής θα πρέπει να δηλώνεται το όνομα, το επώνυμό και ο Α.Φ.Μ. Σε περίπτωση νομικού προσώπου που ασκεί δραστηριότητες επιρροής θα πρέπει να δηλώνεται η επωνυμία, η νομική μορφή, η έδρα του και ο Α.Φ.Μ., καθώς και το όνομα και το επώνυμο του νόμιμου εκπροσώπου του. Επίσης, δηλώνονται τα στοιχεία επικοινωνίας, συμπεριλαμβανομένων διεύθυνσης, επαγγελματικής δραστηριότητας, ηλεκτρονική διεύθυνσης και ιστοσελίδας, και οι τομείς ενδιαφέροντος για την άσκηση δραστηριοτήτων επιρροής.

Σχόλιο Vouliwatch:

Κρίνουμε πως τα στοιχεία καταχώρησης που επιλέχθηκαν δεν επαρκούν για την επιτέλεση του επιδιωκόμενου σκοπού του Μητρώου Διαφάνειας. Το συγκεκριμένο μητρώο θα πρέπει να έχει και εποπτικό χαρακτήρα περιέχοντας ουσιαστικές πληροφορίες σχετικά με τις δράσεις lobbying (καταγραφή τους) και να μην αποτελεί μονάχα ένα ευρετήριο/κατάσταση μελών.

Συγκεκριμένα θα πρέπει να περιλαμβάνει τουλάχιστον (ενδεικτική και όχι εξαντλητική αναφορά):

- Την καταγραφή κάθε συνάντησης ανάμεσα σε θεσμικά όργανα και εκπροσώπων συμφερόντων.
- Τη χρονική περίοδο όπου έλαβαν χώρα οι συναντήσεις.
- Το πεδίο πολιτικής αλλά και το συγκεκριμένο θέμα της κάθε συνάντησης.
- Το επιδιωκόμενο αποτέλεσμα της κάθε συνάντησης.
- Το ονοματεπώνυμο του/της εκπροσώπου συμφερόντων που ήταν παρών/ούσα στη συνάντηση.
- Την καταγραφή του ονόματος του πελάτη (φυσικό ή νομικό πρόσωπο) που εκπροσωπεί ο/η εκπρόσωπος συμφερόντων.
- Το όνομα και τη θέση που κατέχει το θεσμικό όργανο (φυσικό πρόσωπο) με το οποίο συναντήθηκε ο/η εκπρόσωπος συμφερόντων.
- Τυχόν θέση σε θεσμικό όργανο που κατείχε στο παρελθόν ο/η εκπρόσωπος συμφερόντων ή τα μέλη της ομάδας συμφερόντων αλλά και μέλη της οικογένειας αυτών (για την αποφυγή του φαινομένου των «περιστρεφόμενων θυρών»).
- Έναν προϋπολογισμό για τις δράσεις άσκησης επιρροής.

Τέλος τα στοιχεία του μητρώου (τα στοιχεία των εκπροσώπων και οι πληροφορίες των συναντήσεων) θα πρέπει να ανανεώνονται **σε μηνιαία βάση** τουλάχιστον, ώστε να ενισχυθεί περαιτέρω ο εποπτικός του χαρακτήρας.

*Να σημειωθεί πως τα περισσότερα από τα στοιχεία του μητρώου που προτείνουμε περιλαμβάνονται και στο Ιρλανδικό μητρώο.

5. Ως προς τα στοιχεία τα οποία θα πρέπει να αναφέρονται στις εκθέσεις και ως προς τη συχνότητα αυτής:

Ο ορισμός του προσχεδίου νόμου:

Η δήλωση των εκπροσώπων συμφερόντων είναι ετήσια και περιέχει πληροφορίες σχετικά με τον τομέα πολιτικής, το είδος της απόφασης και το επιδιωκόμενο αποτέλεσμα των δραστηριοτήτων τους, τα στοιχεία του προσώπου που άσκησε δραστηριότητα επιρροής, καθώς και του πελάτη του, εφόσον ενήργησε για λογαριασμό

άλλου, τον τρόπο διεξαγωγής της δραστηριότητας επιρροής, τον φορέα προς τον οποίο απευθύνθηκε η δραστηριότητα επιρροής.

Σχόλιο Vouliwatch:

Είμαστε σύμφωνοι εφόσον εμπλουτιστούν τα δημοσιεύσιμα στοιχεία καταχώρησης του μητρώου.

6. Ως προς τη προσβασιμότητα στο Μητρώο Διαφάνειας:

Ο ορισμός του προσχεδίου νόμου:

Το Μητρώο Διαφάνειας τηρείται ηλεκτρονικά, ενώ η πρόσβαση σε αυτό είναι διαθέσιμη στο κοινό.

Σχόλιο Vouliwatch:

Είμαστε σύμφωνοι και χαιρετίζουμε την προσβασιμότητα (εφόσον αυτή συμπεριλαμβάνει παροχή δεδομένων σε ανοιχτό μορφότυπο και προβλέπει χρήση API για την ελεύθερη άντληση και επεξεργασία των στοιχείων).

ΕΡΩΤΗΜΑ σχετικά με πρόβλεψη “COOLING OFF PERIOD”

Σύμφωνα με το [Ιρλανδικό Μητρώο Διαφάνειας](#) προβλέπεται μια «περίοδος ψύξης/παύσης» σε πρόσωπα που δέχονται τις δραστηριότητες επιρροής ex officio προκειμένου να αποφευχθούν φαινόμενα «κυλιόμενων θυρών» (revolving door) καθώς και η απαγόρευση λήψης δώρων.

Ειδικότερα, ο Ιρλανδικός νόμος προβλέπει ότι τα ενδιαφερόμενα πρόσωπα / αποδέκτες δραστηριοτήτων επιρροής απαγορεύεται να ασκούν πιέσεις σε συγκεκριμένες περιστάσεις για ένα έτος μετά την έξοδο από την απασχόληση ή το γραφείο τους, εκτός εάν λάβουν ειδική προς τούτα άδεια από την αρμόδια Επιτροπή Προτύπων - στην πραγματικότητα, υπόκεινται σε περίοδο «ψύξης». Τα ενδιαφερόμενα πρόσωπα περιλαμβάνουν Υπουργούς, ειδικούς συμβούλους και διορισμένους δημοσίους υπαλλήλους, ενώ εξαιρούνται από αυτήν τη διάταξη Γερουσιαστές, βουλευτές/ριες του ΕΚ και εκπρόσωποι της Τοπικής Αυτοδιοίκησης. Το Vouliwatch ρωτά αν υπάρχει παρόμοια πρόβλεψη και στο ελληνικό προσχέδιο νόμου.

ΠΗΓΕΣ

- Centre for public integrity “[hired gun](#)” [analysis/methodology](#) which assesses robustness of lobby regulation in US states.
- Ιρλανδική Νομοθεσία / [Irish Lobbying Act](#)
- [Ιρλανδικό Μητρώο](#)
- [Lobbying in the 21st century](#), OECD
- [Συγκριτική Μελέτη Η.Β.-Ιρλανδίας](#)
- [Cooling – off period: Restrictions on post-term employment as lobbyist](#)

Ευχαριστούμε!

Vouliwatch
Βουλής 16, 10563 • Αθήνα
Τηλ.: 213 03 86 340
e-mail: press@vouliwatch.gr, stefanos@vouliwatch.gr